Politisk fyraftensmøde om den nationale kvalitetsundersøgelse på 3-5-årsområdet

Kolding, 10. juni 2025

Kvalitet i kommunale daginstitutioner for 3-5-årige børn

Regionale møder

VIVE
DET NATIONALE FORSKNINGS- OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

Danmarks evaluerings institut

Undersøgelsen er repræsentativ

100 daginstitutioner

56 kommuner

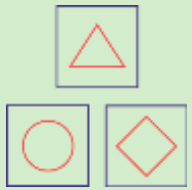

185 stuer

Undersøgelsen bygger på:

Observationer af det pædagogiske læringsmiljø

Data om rammeforhold fra de deltagende institutioner, kommuner og Danmarks Statistik

Interviews med pædagogisk personale i 10 daginstitutioner

Kvaliteten er vurderet med observationsredskabet KIDS

- Redskabet er udviklet i Danmark og bygger på forskning om gode betingelser for børns trivsel og udvikling
- Redskabet afspejler det fælles pædagogiske grundlag

Relationer
- Barn-voksen relation
- Støtte til børnenes indbyrdes relationer

Leg og aktivitet
- Børneinitieret leg
- Støtte til børnenes leg
- Vokseninitierede aktiviteter

Fysiske omgivelser
- Indendørs
- Udendørs

Overordnede resultater

- Stor forskel på kvalitet i de pædagogiske læringsmiljøer

Overordnede resultater

- Stor forskel på kvalitet i de pædagogiske læringsmiljøer

- I 27 % af daginstitutionerne vurderes stuerne i forskellig kvalitetskategorier

Fremragende

God

Understøtter alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse – og kan forventes at gøre en kompenserende positiv forskel for børn i udsatte positioner

Tilstrækkelig

Børnene bliver passet på forsvarlig vis, og miljøet understøtter i en *vis* grad børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Kan ikke forventes at gøre en positiv kompenserende forskel for børn i udsatte positioner.

Utilstrækkelig

Understøtter i *lav* grad børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Kan ikke forventes at gøre en positiv kompenserende forskel for børn i udsatte positioner.

Ringe

God kvalitet

- Samspil er præget af rummelige mønstre
- Længerevarende samtaler om oplevelser
- Samspil er anerkendende
- Trøster og hjælper til følelsesregulering
- Støtter børnefællesskaber
- Blik for børn i udsatte positioners deltagelse
- Støtter legemuligheder
- Mange forskellige aktiviteter, der er alderssvarende og tilpasses børnenes perspektiver
- Indretter med gode legesteder med bredt og varieret legetøj. Legepladsen er indrettet med blik for at minimere forstyrrelser

Utilstrækkelig kvalitet

- Samspillet er præget af trange mønstre
- Samtaler er få og kortvarige
- Tonen er præget af irettesættelse, og skæld ud kan forekomme
- Lav grad af trøst og hjælp til følelsesregulering
- Lav grad af støtte til børnefællesskaber
- Lav grad støtte til børn i udsatte positioners deltagelse
- Lav grad af støtte til børns legemuligheder
- Få aktiviteter, og de er ikke altid alderssvarende og tilpasses børnenes perspektiver
- Der er ikke nok varieret legetøj tilgængeligt for børnegruppen indenfor, og der mangler steder hvor børnene kan finde ro.

Relationer

Barn-voksen-relationen vurderes højere end støtte til børnenes indbyrdes relationer

Styrke anerkende og sensitive relationer

17 % På 17 % af stuerne er personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ sensitive ift. barnets behov, oplevelser, intentioner og følelser.

17 % På 17 % af stuerne reagerer personalet 'ofte' eller 'næsten altid’ med irettesættelse.

Styrke støtten til børns indbyrdes relationer og fællesskaber

2 %

På 2 % af stuerne er personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ opmærksomme på børnenes fællesskaber.

6 %

På 6 % af stuerne mægler personalet 'ofte' eller 'næsten altid’ i konflikter mellem børnene.

Leg og aktivitet

Leg og aktivitet er **det område ud af tre, der i gennemsnit vurderes lavest**

Styrke opmærksomhed på børns perspektiver og engagement i aktiviteter

18 % På 18 % af stuerne tilpasser personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ aktiviteterne til børnenes engagement

3 % På 3 % af stuerne igangsætter og faciliterer personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ lege

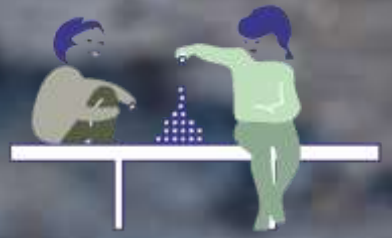

Styrke børns legemuligheder

3 %

På 3 % af stuerne igangsætter og faciliterer personalet 'ofte' eller 'næsten altid' lege

Styrke deltagelsesmuligheder for børn i udsatte positioner

2 %

På 2 % af stuerne er personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ opmærksomme på alle børns deltagelse – også børn i udsatte positioner

4 %

På 4 % af stuerne støtter personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ børn, der har brug for hjælp i leg

Fysiske omgivelser

Resultater for kvaliteten af de fysiske omgivelser indendørs

Resultater for kvaliteten af de fysiske omgivelser udendørs

6 nationale udviklingsbehov

Undersøgelsen peger på, at der i de pædagogiske læringsmiljøer er behov for at styrke:

1. De anerkendende og sensitive samspil og relationer mellem personale og børn.
2. Støtten til børns indbyrdes samspil, relationer og fællesskaber.
3. Børns legemuligheder.
4. Opmærksomheden på børns perspektiver og engagement i de pædagogiske aktiviteter.
5. Deltagelsesmuligheder for børn i udsatte positioner.
6. Fysiske omgivelser indenfor, der fremmer leg, fordybelse og steder til ro.

Rammeforhold

Normeringer

Årsnormeringer

Gennemsnitlig årsnormering: **5,9 børn pr. pædagogisk medarbejder** i institutionen

Gennemsnitlig årsnormering for pædagoger: **12,3 børn pr. pædagog**

Dagsnormeringer på observationsdagen

Gennemsnitlig dagsnormering: **7,2 børn pr. pædagogisk medarbejder** på stuen

Gennemsnitlig pædagognormering på observationsdagen: **22,3 børn per pædagog**

Normeringerne varierer over dagen

Børn pr. pædagogisk medarbejder:

- Morgen, kl. 8.30: 6,4 børn
- Formiddag, kl. 11.00: 5,4 børn
- Middag, kl. 12.30: 11,8 børn
- Eftermiddag, kl.15.25: 5,5 børn

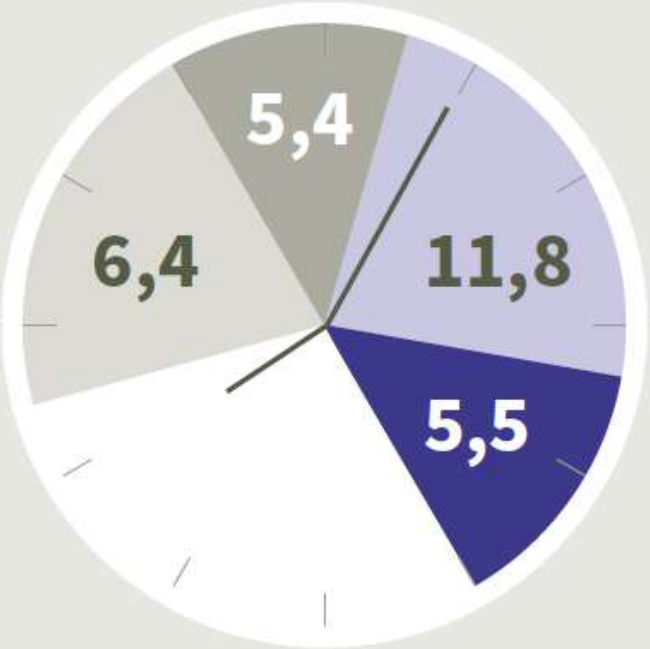

Anciennitet – stor forskel

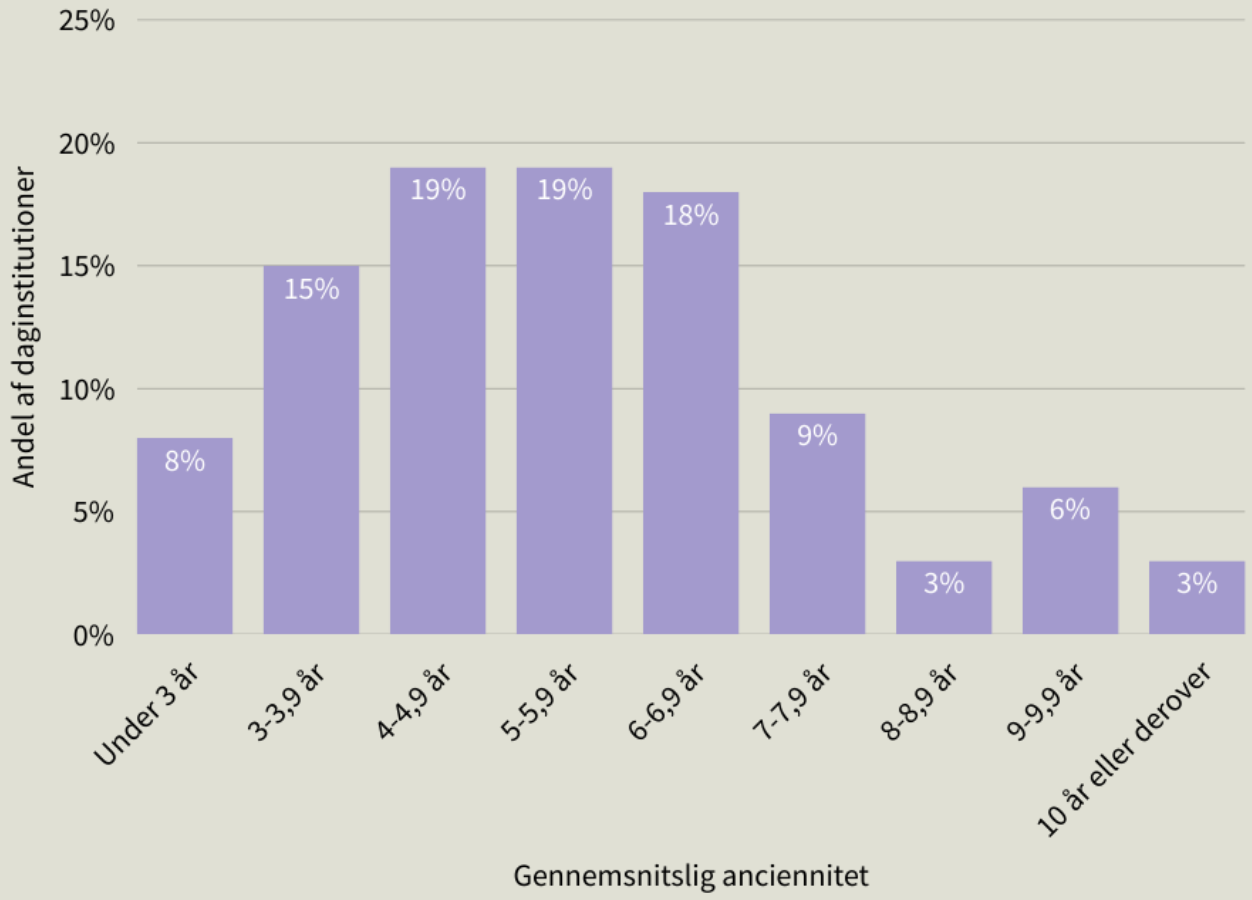

Sammenhængsanalyser

Der er i højere grad **en pædagog til stede om eftermiddagen** på de stuer, hvor det pædagogiske læringsmiljø vurderes ’godt’ sammenlignet med stuer, hvor det pædagogiske læringsmiljø vurderes ’utilstrækkeligt’

Ikke sammenhænge mellem kvaliteten af det **samlede pædagogiske læringsmiljø** og rammeforhold opgjort på **årsniveau**

Konklusion

- Flere nationale undersøgelser peger i samme retning
- Markant forskel på kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer og forskelle i rammeforhold

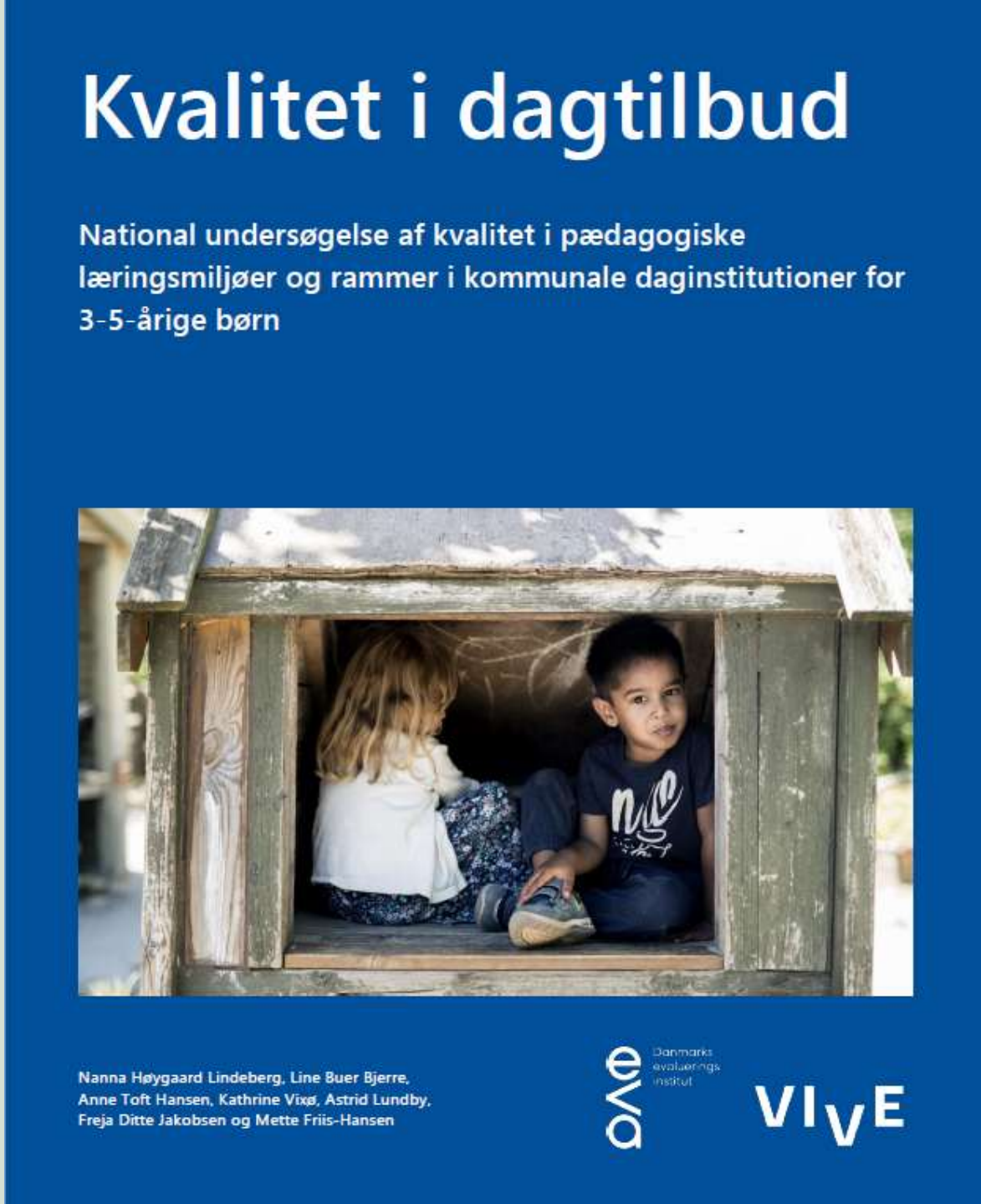

6 relevante indsatsområder

1. FOKUSERET INDSATS HVOR KVALITETEN ER LAVEST
2. TILSYN OG OPFØLGNING
3. PERSONALERESSOURCER
4. KOMPETENCEUDVIKLING
5. FAGLIG LEDELSE
6. EVALUERINGSKULTUR – FRA INTENTION TIL PRAKSIS

Tak for ordene

Nanna Høygaard Lindeberg, nali@vive.dk

Line Buer Bjerre, lbb@eva.dk

Kolding Kommune
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Dagtilbudskvalitet i Kolding Kommune
- systematisk kvalitetsarbejde

v/ Flemming Skaarup, børne- og uddannelsesdirektør
og Hans Holmer, formand for udvalget Børn og Uddannelse

Kolding Kommune
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Der er forskel på dagtilbuddene

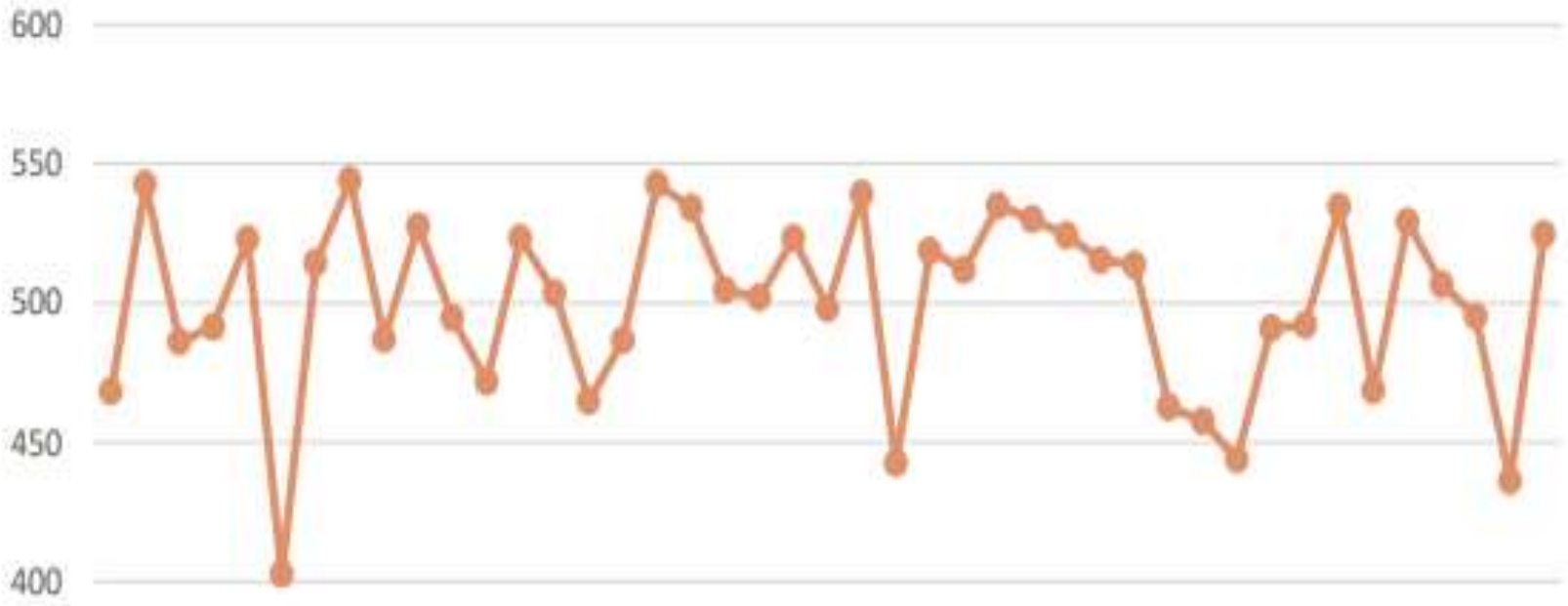

<u>Sandheden</u> om kvalitetsvariationen

Kolding Kommune
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Studier af verdens bedst præsterende 0-18 års-systemer konkluderer:

1. ”Kvaliteten af et uddannelsessystem kan ikke overstige kvaliteten af dets lærere”.

Kvaliteten af den undervisning, eleverne modtager, er den vigtigste variabel for elevernes præstationer.

Budskabet er enkelt: Det, lærere gør, betyder faktisk noget.

Tilføjelsen er: At det, ”nogle” lærere gør, betyder noget kvalitativt….

2. Hvis variationen mellem lærernes/pædagogernes ”kvalitet” mindskes
   → den største effekt på elevernes præstationer/barnets udvikling.

Det centrale i denne sammenhæng:

Ledelsen og fællesskabets (=kædens) evne og vilje til at håndtere denne problematik.

Hvad må så være i fokus…?

Kolding Kommune
en del af trekantomraadet

Sammen designer vi livet

Når vi ved, at:

”De bedst præsterende skolesystemer anerkender, at den eneste måde at forbedre resultaterne på er at forbedre undervisningen…”

- ”De har forstået, at <u>interventioner</u> er et effektivt middel til at opnå det….”
  - *at udvikle stærkere skoleledere*
  - *vejledning i klasserumspraksis/didaktik*
  - *at gøre det muligt for lærerne at lære af hinanden*
  - *at flytte træningen af lærerne ind i klasserummet*

- De har fundet måder at foretage interventionerne på i hele skolesystemet”

(Marzano)

Kolding Kommune
en del af trekantomraadet

Sammen designer vi livet

Sikring af kvalitet – struktur-, effekt- og proceskvalitet i praksis

”This is not accomplished just by letting a thousand flowers bloom.”

(Andreas Schleicher, OECD)

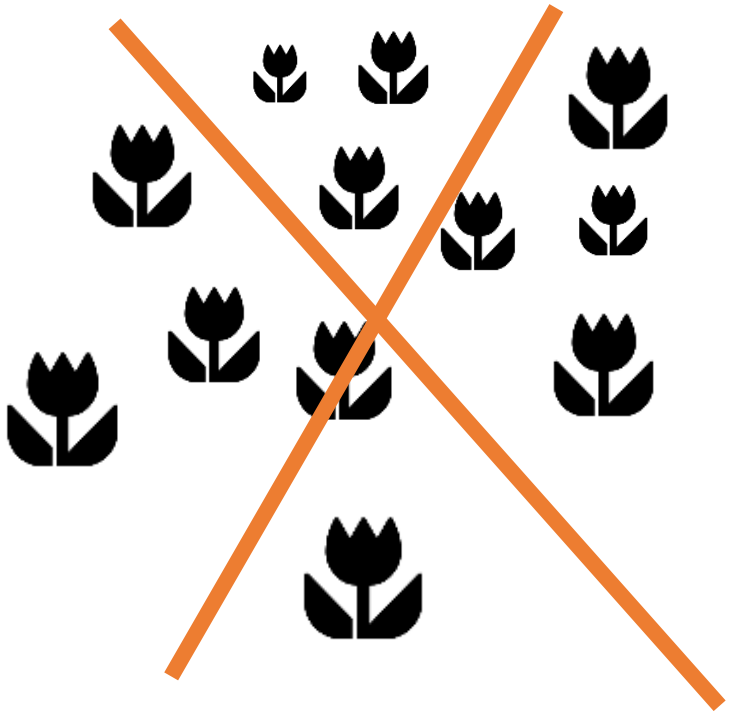

Kolding Kommune
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Sammenhængende dagtilbudsudvikling bl.a. ved Læringsledelse Dagtilbud

”Intet menneske alene har den viden, de færdigheder og det talent, der skal til for at lede en kommunes skole- eller dagtilbudsudvikling, forbedre det enkelte dagtilbud eller møde behovene hos det enkelte barn/elev i hans eller hendes gruppe eller klasse”.

(efter DuFour & Marzano 2015: 15).

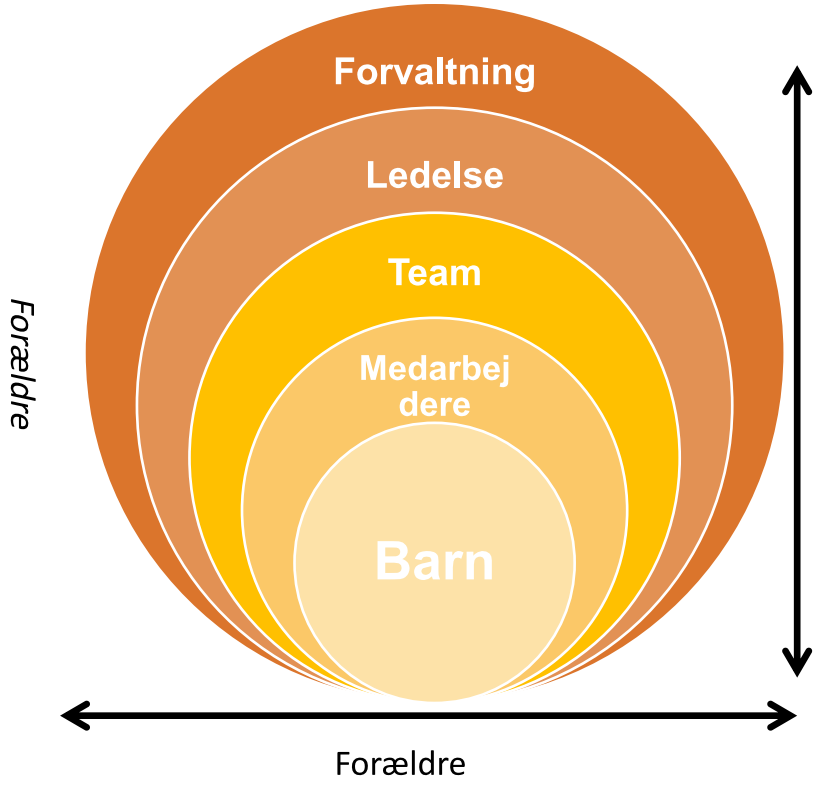

HVAD TROR VI PÅ…..hvad ved vi, der virker?

Kolding Kommune
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Kvaliteten af vores indsatser…at dagtilbud, skoler og familieindsatser af høj kvalitet har et stærkt fundament bestående af:

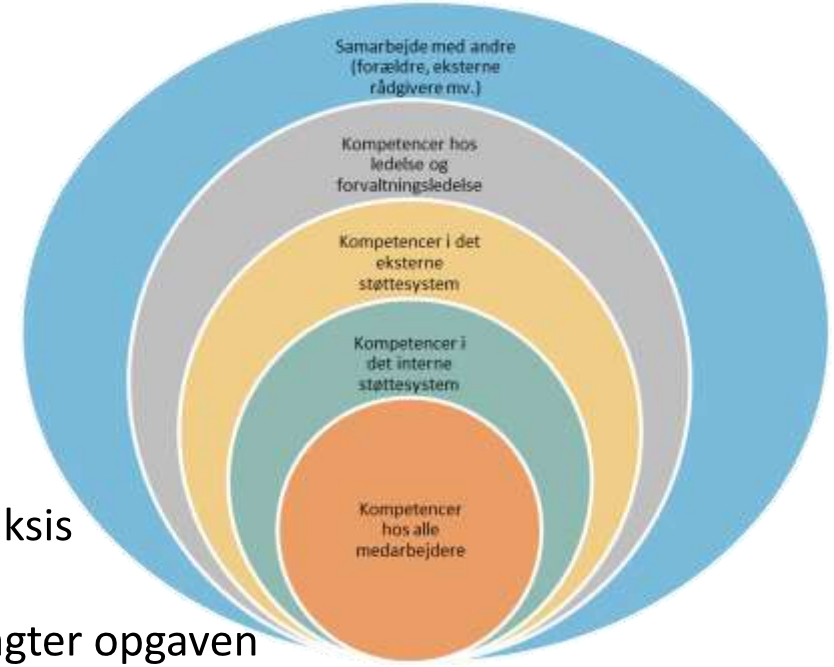

- En overordnet fælles retning
- En kollaborativ kultur med en bæredygtigt kapacitetsopbygning, som et fælles DNA
- En stærk professionel ansvarlighed, gejst for at blive dygtigere, sammen!
- En aggregeret forskningsinformeret professionel praksis
- En trianguleret kortlægning af resultater (data) til og for at forbedre pædagogisk praksis
- En faglig dygtig og stålfast faglig ledelse, der tør gå tæt på praksis, og som faktisk magter opgaven
- Et fokuseret chef- og direktørniveau, der vil sikre faglighed hos de professionelle og progression for alle børn og unge
  - uden at flytte fokus til andre sekundære eller ligefrem ligegyldige agendaer og tiltag uden effekt - udover at forstyrre det faglige fokus .

Hvordan arbejder vi med **Systematisk kvalitetsudvikling**?

Kolding Kommune
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

1. Sammenhængende dagtilbudsudvikling – hele organisationen
   - *En indsats som er målrettet og med tydelig retning, helhedsorienteret og kollektiv*
   - *Samarbejdskultur med professionelle læringsfællesskaber*
2. Fokuserede indsatser og kontinuerligt arbejde over tid – ”den røde tråd”
   - *Det lange seje træk*
3. Evalueringskultur - brug af data- og forskningsviden
   - *Systematisk evaluering af den pædagogiske praksis - baseret på forskningsviden og data*
     - *Tilsyn som udviklingsredskab*
4. Professionel læring og kompetenceudvikling
   - *Kompetence- og kapacitetsopbygning (de rette færdigheder og nødvendige organisatoriske strukturer i alle dele af organisationen)*
     - *Læringsledelse m.v.*
5. Faglig ledelse
   - *God og relevant ledelse: tæt på praksis, i alle led med ledelsesmæssige relationer mellem ledelseslagene*
     - *Netværksledelse med samarbejde, videndeling og ansvar*

6 mulige indsatsområder

1. FOKUSERET INDSATS HVOR KVALITETEN ER LAVEST
2. TILSYN OG OPFØLGNING
3. PERSONALERESSOURCER
4. KOMPETENCEUDVIKLING
5. FAGLIG LEDELSE
6. EVALUERINGSKULTUR – FRA INTENTION TIL PRAKSIS

Kolding Kommune
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Det fælles børne- og ungesyn

Alle børn og unge gør det bedste, de kan

Udvalgets politiske ambitioner

Kolding Kommune
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

- **Ambition 1**
  Læring og trivsel
- **Ambition 2**
  Fællesskab og relationer
- **Ambition 3**
  Lige muligheder og sammenhæng
- **Ambition 4**
  Bæredygtige løsninger

Kolding Kommune
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Hvordan samarbejder vi med forvaltningen?

- Tæt samarbejde med forvaltningen
- Tydelig og fælles retning
- Rammerne sætter friheden i spil
- Frihed til at finde gode lokale løsninger for børn og unge
- Vedholdenhed og arbejdsro til at omsætte ambitioner

Kolding Kommune
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Lektie på køreturen hjem

STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Nationale opfølgningsinitiativer

fra Børne- og Undervisningsministeriet

Regionalt møde i Herning d. 4. juni 2025

Budskabet fra ministeren

I brev udsendt til alle kommuner d.23. maj 2025:

- Kvalitetsundersøgelsens resultater er bekymrende
- Undersøgelsen er repræsentativ og resultaterne er derfor relevante for *alle* kommuner
- Kommunerne er forpligtet til at sikre uvildighed i deres tilsyn med dagtilbuddene
- Uvildighed i tilsynet er et væsentligt element i at få et retvisende billede af den pædagogiske kvalitet i alle dagtilbud
- Brug resultaterne, i kombination med viden fra tilsynet, som grundlag for den politiske drøftelse af udviklingen på dagtilbudsområdet (jvnf. §3a stk. 5)

Væsentlige indsatser på dagtilbudsområdet

Pulje til sociale normeringer:

- Regeringen vil fortsat prioritere midler til sociale normeringer i daginstitutioner ved en genudmøntning af puljen i 2026-2028
- I får information så hurtigt som muligt

Opkvalificeringspulje:

- Regeringen vil fortsat prioritere midler til opkvalificering af pædagogisk personale i dagtilbud ved udmøntning af puljen i 2026-2030
- I får information så hurtigt som muligt

Formidling af relevant faglig viden

På læringsportalen Emu Dagtilbud ligger faglig viden og inspiration relateret til kvalitetsundersøgelsen:

- Om de faglige temaer og de nationale udviklingsbehov- fx:
  - Relationer
  - Leg og aktivitet
  - Det tværgående fokus på børn i udsatte positioner

- Om indsatsområderne- fx:
  - Tilsyn og opfølgning på tilsyn
  - Faglig ledelse
  - Evalueringskultur

https://emu.dk/dagtilbud/den-nationale-kvalitetsundersoegelse-af-dagtilbud-3-5-aar-viser-behov-kvalitetsudvikling?b=t436-t6392

Udvikling af faglige anbefalinger

STUK udvikler en række faglige anbefalinger om arbejdet med **relationer** som opfølgning på kvalitetsundersøgelsen - i dialog med forskere

Anbefalingerne handler om:

- Relationer mellem børn og pædagogisk personale
- Børnefællesskaber

Anbefalinger til forvaltninger om understøttelse af sprogarbejdet

KAP. 1 **Styrk samarbejdet med dagtilbuddene**

KAP. 2 **Brug data i samspil med personalets egne betragtninger**

KAP. 3 **Løft de sprogansvarliges kompetencer, og involvér dagtilbudsledelsen**

KAP. 4 **Stimulér tosprogede børns sprog**

KAP. 5 **Skab trygge rammer for sprogvurdering af børn uden for dagtilbud**

Tværkommunale udviklingsgrupper

- STUK bidrager til KLs **tværkommunale udviklingsgrupper for dagtilbudschefer om arbejde med at håndtere dagtilbud med bekymrende kvalitet**
- Dagtilbudschefer og nøglemedarbejdere inviteres til at deltage i 4 møder over et år - fra efteråret 2025
- Fokus på at sikre viden og inspiration til denne opgave, gennem forskningsoplæg, vejledning om lovgivning og sparring på tværs af kommunerne

Tak for i dag

Invitation til deltagelse i tværkommunale udviklingsgrupper om arbejdet med dagtilbud med betydelige kvalitetsudfordringer

De tværfaglige udviklingsgrupper har til formål at sikre viden og inspiration på forvaltningsniveau til at understøtte en forandringsproces og opbygge kompetencer til at fremme kvalitetsudvikling i dagtilbud med betydelige kvalitetsudfordringer.

Ambitionen er derigennem at kapacitetsopbygge forvaltningen til at arbejde målrettet med denne gruppe af dagtilbud.

KL

Invitation sendt til alle dagtilbudsdirektører og chefer. Frist for tilmelding den 27. juni 2025.

Kontakt ldpe@kl.dk for mere information om deltagelse